

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Évesre 150.— L., félévesre 85.— L.

Külföldre egész évre 250.— L.

Egyes szám ára 4.— L.

FŐSZERKESZTŐ:
GYALLAY DOMOKOSSzerkesztőség és kiadóhivatal:
CLUJ,Strada Baron L. Pop 5. szám.
Megjelenik minden szombaton.

Messze van-e a háború?

Mikor a tudósok a világháború emberhuillásának mérlegét összeállították, kiderült, hogy a járványos betegségek több halált okoztak, mint a szárazföldi, tengeri és légi fegyverek össze-

már a járványok frontján is aratni kezdett a halál kaszája. A hír szerint a legfélelmesebb ragadós betegség: a fekete himlő vagy pestis ütötte föl fejét az abesszinek között.

Két fronton arat a halál.

véve. Csak a háború végén jelentkező spanyol betegség harminc millió embernek oltotta ki életét. De a háború elején a kolera s az egész háború alatt a tifusz, malária szintén rengeteg áldozatot követeltek.

Méltán borzongat meg tehát az a hír, hogy az olasz-abesszin háború néhány napja alatt

A világháború művelt résztvevői a tudomány minden eszközét mozgósították a járványok leküzdésére. De mivel tudjanak védekezni az abesszinek? A hír, amely a járvány kitörését közli, szörnyű dolgot mond el arról, hogy az abesszinek mit tesznek a járványos beteggel. Egyszerűen kiszállítják a sivatagba és ott sorsára

hagyják minden gyógyítás és gondviselés nélkül. A beteg sorsa hamar be is teljesedik, mert a sivatag éhes vadjai, hiénák és sakálók fölfalják és megszabadítják a rettenetes kinoktól

Elég távol vagyunk-e ezektől a szörnyű dolgoktól? Önámítás volna, ha azt hinnők, hogy elég, ha részvétet érzünk a háboru áldozatai iránt, egyébként nem érintenek minket a távoli harctér rettenetes jelenségei. —

Az öldöklő fegyverek hatalma a távolság miatt nem terjed ki reánk, de a járványok veszedelme minket is fenyeget. A harctéren a betegségek tekintetében nincs ellenfelek szerint való megoszlás, abesszint és olaszt nem különböztet meg a járvány, legfőlebb annyiban, hogy a kényesebb európai embert méginkább elsepri.

Es ha egyszer az olaszok között is megkezdí pusztító munkáját! Ezer és ezer utja van annak, hogy az olasz hajókon a járványok szörnyű mérge átkeljen a tengereken és a kikötővárosok kapuin át eláradjon azokon a területeken is, amelyeknek különben semmi közük a harcban álló felekhez.

A világháboru végén azt mondotta egy tudós, hogy a háborun mindenki csak veszíthet. Azt is joggal mondhatta volna, hogy a háboru idején mindenki elveszhet.

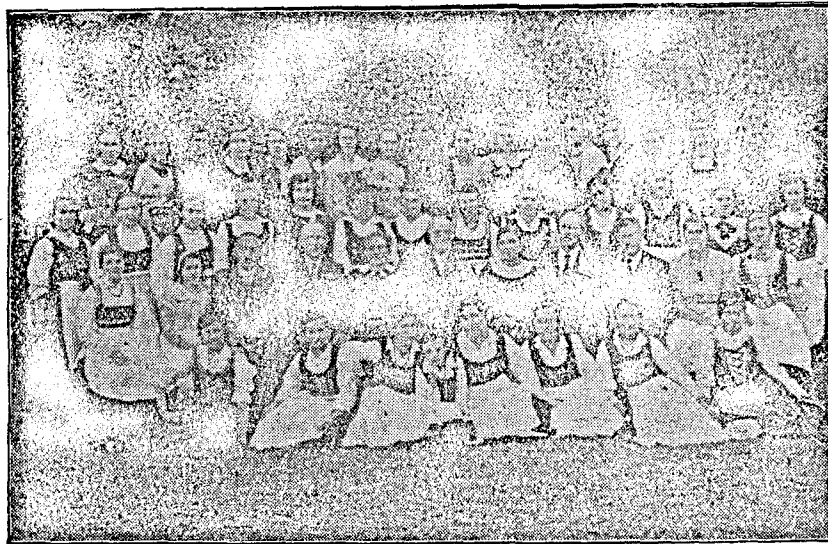
Nem a fegyverek frontján, hanem a másikon, a sokkal veszedelmesebb fronton, a járványok frontján.

Ime a halál már az első napokban erre az utóbbi frontra is kiterjesztette aratását.

Női gazdasági és háztartási tanfolyam volt az unitárius Gazdasági Iskolában.

Az unitárius gazdasági iskola minden évben női gazdasági és háztartási tanfolyamot szokott rendezni. Folyó évben a harmadik tanfolyamot tartották meg. Örömmel kell megállapítanunk,

dekek szabad idejüket az internátusban töltötték Szánthó Luci gyakorló lelkész-növendék felügyelete mellett. A jól sikerült tanfolyam ideje alatt kirándulásokat is rendeztek a tanfolyam

A női háztartási tanfolyam résztvevői az unitárius püspökkel és a vezető tanárokkal.

hogy a negyvenöt növendék között legnagyobb számban voltak kispapok leányai. Az öt hétig tartó elméleti és gyakorlati oktatás gerincét Gyarmathy Piroska tanárnő háztartástani oktatása alkotta. A többi tantárgyakat dr. Nagy Endre, Boros György, Lőrinczy László, Réther János, dr. Gyarmathy Dezső adták elő. A növen-

vezetői. Meglátogatta a tanfolyamot dr. Boros György unitárius püspök. Mellékelt képünk akkor készült, amikor a püspök megjelent a tanfolyam növendékeinek körében és miután ott szeretettel érdeklődött a tanfolyam eredményéről, a növendékek körében fénykép készült a magas látogatóról.

Ujabb hűségpróba előtt.

Sinaiában, a király nyaralóhelyén, izgalmas politikai tárgyalások folynak. Tatarescu miniszterelnök és Inculeț belügyminiszter szokatlanul gyakran jelentkeznek kihallgatáson. Rajtuk kívül számos ellenzéki politikus fejtette ki véleményét az uralkodó előtt és felesleges hangsúlyoznunk, hogy az összes pártok maguknak követelik a hatalmat.

A helyzet tényleg arra enged következtetni, hogy még karácsony előtt választások lesznek. A román pártok nap-nap után gyűléseznek és számolják hiveiket. Egyes helyeken magyar embereket is szállítottak a gyűlésekre, ahol az ingyen vasúti jegyen kívül bizony lencsét is adtak, élelmet és tokányt. Most pedig a nemzeti pártrendező bizottság november 14-én a bucurești kongresszust, amelyre már toborozzák is a híveket.

A napokban, mint ismeretes, Afrikában kitört az olasz-abesszin háború, de Európa fölött a viharfelhők tornyosulnak. Nem lehet tudni, hogy mi lesz. A magyarságra azonban egy komoly feladat vár, az ország alkotmányának és törvényeinek keretein belül egységesen felvállalni a magyar politikai, egyházi és társadalmi vezetők mögé.

Mi nem óhajtunk egyebet, csak annyit, hogy az eljövendő kormányok tartsák tiszteletben a törvényadta jogainkat. Nem akarunk mást, csak azt, amihez jogunk van, teljes egyenlőséget a többségi nemzet fiaival.

Ahhoz viszont, hogy jogainkat már a gy-

akorlati életben is elismerjék, egyre van szükségünk, fegyelemre és összetartásra. De nem olyan magyar összetartásra, amit csak beszédekbea hangoztatunk, hanem az igazi magyar sorsközösségi tudatra.

Vajjon mit fog válaszolni az eljövendő kormány a magyar kérésekre, ha az ő soraiban is vonulnak fel magyarok. Egyszerűen azt válaszolják, hogy: Uraim, Önök nem képviselik a kisebbségi érdekeket és tömegeket, hiszen azok a magyarok, akik velünk tartanak, megelégedett emberek. Különben nem tartanának velünk.

Jöhet azonban olyan kormány is, amelyik így válaszol: Menjenek ehhez, vagy ahhoz a román párthoz, mert nem a kormányra szavaztak.

A mi kötelességünk figyelmeztetni a magyarságot, hiszen a tömegek alig szerzhetnek tudomást arról, ami a nagy politika kulisszái mögött történik.

Sajnos, a múltban is szóltak ilyen utmutatások, a múltban is jeleztük a közelgő veszélyeket, de sokan nem akarták és nem tudták megérteni.

Azóta változtak az idők és bizony sok víz folyt le a Dunán. Éppen ezért vizsgáljuk meg lelkiismeretünket, vessünk számot a helyzettel és az eljövendő politikai választásokon legyünk olyan fegyelmezettek, mint az olaszok, vagy németek, akik a testvérharcok helyett mindig vakon és teljes bizalommal követik vezetőiket.

Demeter Béla.

Külföld.

A háború. Amint előre lehetett látni, az ezerféle érdekre épülő és súlyos ellentétek között megdőző Népszövetségnek nem sikerült megakadályozni az olasz-abesszin háborút. Már egy hónapja dúl az kegyetlen elszánt és mindkét oldalon igen nagy veszteségekkel. Az első háborús napok eredménye is mutatja, hogy hosszú ideig véres háborúra van kilátás, ha csak a Népszövetség ál-

landó közbelépése és közvetítése nem lesz képes egy mindkét félre tűrhető béke megteremtésére. Állítólag erre Mussoliniben is meg volna a hajlandóság, a háború egy olyan pontján, amely olasz fölényt mutatna. Egyelőre azonban ettől még távol vagyunk, mert az óriási erővel és felkészültséggel megindult olasz támadás — bizonyára a hadvezetőség számítása ellen — nem hozott határozott és döntő győzelmet. Adua, az 1896. évi fájdalmas olasz vereség színhelye, két

nap súlyos harcok után, többször cserélt gazdát s bár a harmadik napon az olasz hadsereg elfoglalta, azóta is állandó abesszin ellentámadások tüzeiben áll, sőt abesszin hadijelentések szerint, sikerült onnan az olasz csapatokat kivenni. Ezt ugyan olasz részről határozottan megcáfolták, viszont az angol újságok hadi tudósítói szerint a visszafoglalás csakugyan megtörtént. Bárhogyan álljon is a dolog, nyilvánvaló, hogy az első olasz támadás határozott és befejezett győzelmet még

nem hozott. Erre mutat az is, hogy az olasz előnyomulás megállt, a hivatalos jelentés szerint a további támadás előkészítésére. Ezzel szemben egy kisebb abesszin hadsereg mélyen benyomult Eritrea nevű olasz gyarmatba, azzal a számítással, hogy ott elvágja a vasútvonalat s így megnehezítse az utánpótlást az olasz hadsereg részére.

Már ezek az események is azt mutatják, hogy hosszú, nehéz és véres háborúra van kilátás, hiszen az abesszinek képesek voltak a legmodernebb hadigépekkel felszerelt olasz hadsereg ellen a védekezésre, sőt támadásra is. Ha ehhez még hozzá vesszük az ország nagy területét s a magas hegyeket, terjedelmes mocsarakat és víztelen nagy pusztákkal telt felszínét, a végleges eredményt nagyon messzelevőnek s talán bizonytalanannak kell tekintenünk, arra is figyelemmel, hogy az abesszinek otthon vannak, a terepet ismerik, seregük nagyszámu és a végletekig elszánt s hadigépeken kívül mindennel bőven fel vannak szerelve.

Éppen ezért bizonyosra kell vennünk, hogy a Népszövetségnek sikerülnie fog a háborus feleket tisztességes békére bírni. Ezt kívánja az emberiesség érzése, de a fehér fajok érdeke is, mert egy esetleges olasz vereség leszállítaná az európai népek tekintélyét és a színes népek öntudatát felfokozva, nagy színes előretörésnek válhatnék előidézőjévé.

Ki a bűnös? A Népszövetség tanácsa egyhangu határozattal kimondta, hogy az olasz-abesszin háboru előidézésében Olaszország a bűnös. Ennek a megállapításnak az a követke-

ménye, hogy ha hozzáintézett felhívásra Olaszország nem hagyja abba a háborut, a Népszövetség megtorló intézkedéseket, úgynevezett szankciókat fog ellene alkalmazni. Azt már ma is lehet látni, hogy a megtorlás nem lesz katonai, hanem csupán gazdasági, vagyis a Népszövetség tagállamai megszakítanak Olaszországgal minden kereskedelmi összeköttetést, vagyis neki árut s így hadiszert nem szállítanak, pénzt kölcsön nem adnak és tőle semmit nem vásárolnak, ellenben Abessziniát el fogják látni hadifelszereléssel. Valószínű azonban, hogy a középeurópai államoktól: Romániától, Magyarországtól, Ausztriától és Szerbiától nem fogják kivánni az olasz gazdasági összeköttetés megszakítását. Ezek az államok aránylag nem sokat szállítanak Olaszországnak, viszont a szállítás elmaradása reájuk nézve igen érzékeny gazdasági kárt jelentene. Magyarország és Ausztria képviselői már meg is tették ilyen értelmű bejelentésüket a Népszövetségnek. Olaszország a gazdasági megtorló intézkedések alkalmazása miatt nem fog kilépni a Népszövetségből, viszont ezeknek az intézkedéseknek az eredményessége sokban függ Németország és Amerika magatartásától, amelyek tudvalevőleg nem tagjai a Népszövetségnek. Ha ezek az államok továbbra is

összeköttetésben maradnak Olaszországgal — és erre Németországban meg van a készség — a Népszövetség intézkedésének alig lesz komoly eredménye.

Szűkített katonák. Az olasz hivatalos jelentések szerint az olasz hadsereghez tartozó színes csapatok közül sokan szöktek át az abesszin hadsereghez, mégpedig teljes felszereléssel, ágyukkal és gépfegyverekkel. Ez is arra mutat, hogy a színes népek faji öntudata ébredőben van.

Cseh aggodalom. A lengyel-cseh ellentét, ha lehet, még fokozódik. Lengyelországban egymást érik a tiltakozó népgyűlések a csehországi lengyel kisebbség elnyomása ellen. A cseh újságok ezzel kapcsolatban komoly aggodalommal emlékeznek meg arról, hogy Lengyelország ellenséges magatartása folytán Csehországot valószínűleg vasgyűrű veszi körül s ez a helyzet a fokozódó külpolitikai bonyodalmak között végzetes lehet reá nézve.

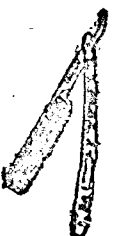
Egyházüldözés Mexikóban. A mexikói kormány — az eddigi üldözések betetőzéséül — minden egyházi vagyont — a templomokkal, kolostorokkal, iskolákkal, kórházakkal és alapítványokkal együtt — állami tulajdonná nyilvánított. Ezzel erdőbe és barlangokba kényszeríti a hívőket — az emberi művelődés nagyobb dicsőségére.

Kun Mátvás Fia Rt.

CLUJ, Calca Marechal Foch Nr. 2.

Négy nemzedék évszázados tapasztalatait egyesítve, modern technikai berendezéssel és dusan felszerelt raktárral állunk nagyra-becsült megrendelőink szolgálatára. Specialisták vagyunk: acélárúkban, látszerészeten, barotva hőszűrőkben, orvosi műszerek javításában.

Belpolitikai hírek

Ülést tartott az Országos Magyar Párt elnöki tanácsa. Az Országos Magyar Párt elnöki tanácsa és parlamenti csoportja az Országos Pártközpont irodájában gyűlést tartott. A gyűlésen a magyarság vezetői megbeszéltek az általános politikai helyzetet és azt a magatartást, amit a parlamenti ülészek megnyitása után fognak a magyar parlamenti csoport tagjai tanúsítani. Behatóan foglalkozott az elnöki tanács azokkal a helyes sérelmekkel, amelyek előbbi időben a magyarságot érték. Tárgyalta az elnöki tanács a folyó évi nagygyűlés megtartásának az ügyét. Hosszas vita után úgy határozott az elnöki tanács, hogy a nagygyűlés időpontját egyelőre nem állapítja meg. Ezzel szemben azt javasolta az elnöki tanács, hogy minél több helyen tarthassanak a bizottságok gyűléseket és ezeken beszéljék meg az időszerű kérdéseket. Tárgyalta még az elnöki tanács a kisebbség politikai és jogi szakkönyvtár felállítását végezetül apróbb folyóiratokat intézett el. A Magyar Párt elnöki tanácsának tanácskozásából kicsendült az a nagy szeretet és szeretet, amivel a magyarság vezetői népünk iránt vannak telve.

Titulescu az érdeklődés központjába került. Titulescu pénzügyminiszter élénk politikai tevékenységet fejt ki. Beavatott hírlapok szerint munkája összefüggésben van a kormányfővel elterjedt hírekkel. Titulescunak ilyen irányú tevékenységét ismerik a múltból, és bizalmasan tartják, hogy ez a tevékenység megfelel a valóságnak.

Juhok, szarvasmarhák májmételeybetegségét biztosan gyógyítja: EGGER-féle

»MONIL«

Olcsó, megbízható, egyszerű kezelés

Jakabffy Elemér lesz a bányászati tagozat elnöke. November hónap folyamán fogják betölteni a bányászati tagozatnál az Ambrózy báró halálával megüresedett elnöki széket. Általános óhaj, hogy az elnöki tisztelet dr. Jakabffy Elemér volt magyarpárti képviselő fogadja el. Jakabffy Elemér eddigi munkájával bebizonyította nemcsak a belpolitikában, hanem nemzetközi fórumok előtt is, hogy minden tekintetben méltó erre a megtiszteltetésre.

Segélyt kapnak az inséges megyék. A kormány minisztertanácsán foglalkozott az inséges vidékek felségélyezésének ügyével. Ismeretes ugyanis, hogy a nagy szárazság miatt sok helyen a termés nagyon rosszul sikerült. A minisztertanács a legnagyobb inségben levő megyék részére három millió lej rendkívüli hitelt szavazott meg. A rendkívüli hitelt a Vörös Kereszt részére nyitották és a Vörös Kereszt szervei fogják az elosztást megejteni. Egyidejűleg engedélyt kapott a Vörös Kereszt Egyesület arra, hogy gyűjtést rendezzen az inséges vidékek lakossága számára.

Kulturházat építenek a Küküllő-menti magyar falvak. Közöltük lapunkban, hogy az Országos Magyar Párt megyei tagozatának kezdeményezésére a Küküllő mentén dícséretes munka indult meg kulturházak építése érdekében. Az ügyel nemrégiben tárgyalta a megyei

tagozat intéző bizottsága. A gyűlésen Pekri Géza elnök bejelentette az előző közgyűlés határozatát. Ez arról szól, hogy kulturházakat létesítsenek Dicsőánmartinban és a megye magyar községeiben. Dicsőánmartinban máris élénk mozgalom indult meg, hogy mielőbb kulturházat építsenek. Ganesti és Deaj községek szintén elhatározták, hogy rövidesen kulturházat építsenek.

Gyűlést tartott a Târgu-Mareş-i Magyar Párt. A helyi tagozat nagy érdeklődés mellett tartotta meg intéző bizottsági ülését. Az ülésen időszerű kérdéseket tárgyaltak. A jelentésvők felsorakoztatták a sok sérelmet, ami a magyarságot érte, kérve a Pártközpontot, hogy mindent tegyen meg a magyarság védelmére.

Ujabb adók? Antonescu pénzügyminiszter a költségvetés végrehajtásával kapcsolatban kijelentette, hogy bár a kormánynak minden tekintetben sikerült a költségvetés egyensúlyának megőrzése, mert a jelenlegi hiány csak 239 millió lej, mégis szükséges lesz bizonyos újabb rendszabályok bevezetése. A pénzügyminiszter kijelentette, hogy a hadsereg szükségleteinek fedezésére nagyobb összegre van szükség és mindent meg kell tenni, hogy a hadseregnek szükséges felszerelését elő lehessen teremteni. Kijelentette a pénzügyminiszter, hogy a Franciaországgal kötött pénzügyi egyezmény való-

szinüleg lehetővé teszi, hogy ezeket a kormány előteremtse, ha azonban ez nem sikerülne, adóemelésrel vagy új adók bevezetésével fognak a nehézségekben segíteni.

Válság hírek. A király jelenlegi tartózkodási helyén Sinaia-ban több neves politikust fogadott kihallgatáson. Kihallgatáson jelentek meg a király előtt többen a nemzetipárt politikusai közül. Ezen kívül több politikus bizalmi emberét kérte magához a király. A Sinaia-i kihallgatások hatása alatt politikai körökben kormányválságról kezdtek beszélni. A kormány pedig mint rendesen, most is cáfolja ezeket a híreket. Hivatkoznak arra, hogy a miniszterelnök több ünnepségen vett részt az uralkodóval, együtt voltak a hadgyakorlatokon és a király több ízben bizalmát nyilvánította miniszterelnöke iránt.

Készülnek a pártok a Bucaresti-i nagygyűlésekre. Közöltük lapunkban, hogy november közepén több párt akar Bucarestben nagygyűlést tartani. Jeleztük, hogy a kormány mérlegelés tárgyává tette, hogy engedélyezze-e az ellenzéki pártok gyűléseit? Az ügyben most érdekes fordulatot jelent, hogy a belügyminisztérium a nemzeti pártnak megadta az engedélyt a gyűlés megtartására. A gyűlésre tehát a nemzeti párt megkapta az engedélyt és most mindent elkövet, hogy minél nagyobb embertömeget vonul-tasson fel. Állítólag százezres sőt milliós tömegek felvonul-talását tervezi a nemzeti pa-rasztpárt. Ezek a számok kissé túlzottak, de mindenesetre jel-lemzik a nemzetipárt erőfeszíté-zeit.

Hírek

Megszűnt a vasúton a kedvezményes utazás. Ismeretes, hogy a vasút igazgatósága a nyári hónapokban kedvezményt nyújtott az utazó közön-ségnek fürdő- és üdülő-helyekre. Ez a kedvezmény október 1-ig volt igénybevehető. Októ-ber elseje után csak a Prahova-völgyi üdülőhely és néhány nagyobb fürdőhely élvezik ezt a kedvezményt. A hír tehát, hogy a kedvezményt október 15-ig meghosszabbították volna, nem felel meg a valóságnak.

Székely gazdák panasza. Több székelyföldi község gazdái pa-naszkodnak, hogy most, amikor kukoricalordás és szántás ide-je van, az utépítési és újavítási munkákkal kapcsolatban köz-munkára viszik a fogatokat. Több helyen közbenjárás törté-nt a hatóságoknál, hogy a közmunkákat halasszák későb-bi időre, hogy a gazdák elvé-gezhessek őszi munkáikat.

Iskolábajárás csendőri fede-zettel. A Ciuc-Madaras-i feleke-zeti iskolába járó tizenhat gyer-mek szüleivel a mult tanévben nyilatkozatot irattak alá, hogy gyermekeiket az állami iskolába fogják adni. A gyermekek azon-ban folyó évben is a felekezeti iskolába mentek. A tanfelügyelő-ség, hivatkozva a szülők tavalyi nyilatkozatára, a tizenhat gyer-

meket csendőri karhatalommal kísértette át az állami iskolába. **Erdőtűzek.** Ditrau mellett a Kirez hegyen óriási tűz pusztí-tott. Tízezer köbméter fa esett a lángok martalékaul. A tüzet nem sikerült több napig elolla-ni, mert a nagy szárazság mi-att a lángok könnyen terjedtek tova. Sibiu közelében egy pász-tor könnyelműsége okozott erdőtűzet. Cristian község halá-rában pásztortűztől meggyült az erdő. A nagy szárazság miatt itt is napokig pusztítottak a lángok.

Székely legény szerencsétlen-sége. Areu község határában Kovács Pál székely legény grá-nátot talált a legelőn. Piszkálni kezdte és a gránát felrobbant. A robbanás a szerencsétlen le-génynek egyik karját leszaki-totta. Kovács Pál hazaszaladt és a padláson felakasztotta magát. Inkább a halált választotta, minthogy bénán éljen.

Kirabolták egy autóbusz uta-sait. Dej-től nem messze, Solva község közelében nyolc fegyve-res rabló támadta meg a Mera társaság egyik autóbuszát. A rablók az utasoknak összes-pénzt és minden értéktárgyát elszedték. Jellemző a közbiz-tonságra, hogy ezelőtt néhány héttel egy vasúti pályakocsi utasait rabolták ki ezen a vidé-ken a banditák.

Szerezzünk új előfizetőket!

AZ ŐSZI ÜLTETÉS biztos sikerrel jár!

Gyümölcsfák, rózsák,
bokrok, szőlőoltványok
faj- és árjegyzékél kívánatra
díjmentesen megküldjük.

AMBROSI, FISCHER & Co.

AIUD, Jud. Alba.

Oktober 6. Az aradi vértanuk emlékére Magyarországon gyászünnepélyeket tartottak. A rádió ezen a napon október 6-ának jelentőségét ismertette. Október 6-ika most már hivatalos ünnep lett Magyarországon és ennek megfelelő fényes ünnepelték meg.

Magyar versenyző győzött a Cluj-i autóversenyen. Cluj-on nemzetközi automobil versenyt tartottak. A nemzetközi versenyt budapesti versenyző nyerte meg. A gyorsasága megfelelt óránként 119 kilométeres sebességnek.

A Memel-vidéki választások. A Litvániához csatolt német területen keresztülvitt választások nagy német többséget hoztak. Ez a német többség teljesen nemzeti-szociálista (Hitler-párti) s ezzel nagyban megerősíti a német revíziós törekvéseket.

Negyvenöt ház égett le Craidarolton. A Satumare megyei Craidaroi községben nagy tűz pusztított. Egyik gazda udvarán tűz keletkezett és gyorsan tovaterjedt. A városi tűzoltóságot telefonon akarták értesíteni a veszedelemről, de a telefon készülék nem működött. Mire a tűzoltóság megérkezett, negyvenöt ház esett a tűz martalékaul.

Haláleset a bányában. A Zsilvölgyében halálos bányaszerencsétlenség történt. Budaj Lajos bányászra robbantás közben rászakadt a tárna mennyezete és megölte. A szerencsétlen bányász után több tagu család maradt.

A budapesti rendőrség ébersége. Kecskeméten a zálogház páncélszekrényéből kilencven kiló aranyékszert raboltak el. Az ügy nyomozását a budapesti rendőrség végezte. A gyors nyo-

mozással bebizonyította, hogy a világ legjobb rendőrségei közé tartozik. Öt óra alatt kézrekerültek az elrabolt ékszerek.

Százharminc magyar vasúti munkást bocsátottak el. A Brasov-i vasúti műhelymunkásokat nyelvizsgára rendelték. A nyelvizsga eredménye alapján sok munkást fegyelmi bizottság elé állítottak. A fegyelmi elé állított munkások közül százharminc vasúti munkást a szolgálatból való elbocsátásra ítélték.

A legújabb divatszám: a szemöldök illatosítására használatos kis illatos parfümöző készülék. A Párisi Divat a legnépszerűbb magyar divatlap, esodaszép párisi toaettek és kézimunkák rajzait közli. A gyönyörű kiállítású lap minden házasszonnának divathölgynek nélkülözhetetlen.

A Magyar Népet terjeszteni magyar kötelesség!

Csak rövid ideig!

Rendkívüli kedvezmény!

Dr. Görög Ferenc:

A magyar nemzet története

e művet, mely 416 oldalon (160 szebbnél-szebb képpel), élvezetes elbeszélő modorban ismerteti a magyarság ezeréves dicsőséges múltját, olvasóink

féláron

szerezhetik meg, amennyiben a csatolt szelvényt pontosan kitöltve beküldik a „Minerva” Műintézet, Cluj, Str. Baron L. Pop No. 5. címre. A könyv ára az eddigi 80 lej helyett, csak 40 lej,

amiből kézbesítési költségre még 5 lejt számítva, összesen tehát 45 lejt kell beküldeni egyidejűleg a fenti címre. Egy szelvényen több darab könyv is megrendelhető, hogy a beküldési postaköltség kevesebbe kerüljön.

Tekintve, hogy fenti könyv csak korlátolt példányszámban fog megjelenni, olvasóink saját érdekében azonnal rendeljék meg a példányszámkénti 45 lej egyidejű beküldése mellett. Ezen összeg esetleg levélbélyegekből is befedezhető. Minden küldeménynél, levelezésnél

olvasható aláírást, a község, megye, utolsó posta pontos közlését kérjük minden zavar kikerülhetése végett.

A megrendelési szelvény pontosan kitöltve a postautalvány szelvényének hátoldalára is felragasztható, hogy ne kelljen külön levélben beküldeni.

A fölösleges sürgötések elkerülése végett jelezzük, hogy a könyvek szétküldésének idejét lapunkban annak idején közölni fogjuk, mivel a könyv csak most kerül nyomásra s csak annyi példányban nyomják, ahány megrendelés fog érkezni záros határidő alatt.

Egyetlen olvasóink se mulassza el ezt a kedvező alkalmat és rendelje meg azonnal a fenti könyvet, nehogy késői rendelése miatt elenessék ettől a páratlan nagy kedvezménytől, ami csak kizárólag 1935. évi december hó 10-ig érvényes.

A rendelés és a 45 lej a „Minerva” Műintézet fenti címére küldendő!

Megrendelési szelvény, a vonatmentén kivágandó,

Név	MAGYAR NÉP
Község	
U. p.	
Magye	

Hova kell ragasztani a levélbélyeget? Lapunkban többször közöltük, hogy a leveleken a bélyegeket a posta által előírt helyre kell ragasztani. A posta-igazgatóság most több esetről kifolyólag újlag közhírré tette, hogy a levelek elküldése és kézbesítése érdekében mindenki ragassza a bélyeget a levél, vagy levelezőlap jobb felső sarkába.

Ujabb repülőgépszerencsétlenségek történtek. Az elmúlt héten megint két repülőgépszerencsétlenség történt. Egyiknek sincs halálos áldozata, azonban mindkét gép vezetői súlyosan megsebesültek. Az egyik katonai repülőgép Bucuresli mellett zuhant le. A másik a Cernauti repülőtéren járt szerencsétlenül.

Nyolc Salaj megyei község iskolájában elnémult a magyar szó. Közöltük lapunkban, hogy a Gaumat közbenjárására több római katolikus elemi iskolában a német nyelvet vezették be tanítási nyelvül. Közöltük, hogy ez ellen a római katolikus egyház per útján akart orvoslást szerezni. A Sanislau-i iskola ügyében most tartották meg az Oradea-i ítélő táblánál a tárgyalást. Az egyház elvesztette a pert és így a Sanislau-i elemi iskolában ezután német lesz a tanítási nyelv. Attól lehet tartani, hogy sorra fognak ezután következni a többi ha-

sonló helyzetben levő iskolák. Ez esetben rövidesen nyolc iskolában elnémul a magyar szó. Meghalt id. Pál Gábor. Dr. Pál Gábor magyar képviselőt nagy gyász érte. Idősebb Pál Gábor nyugalmazott főgimnáziumi igazgató meghalt. Teme-tése a város és vidék magyarságának általános részvéte mellett folyt le. Az elhunyt gimnáziumi igazgató nagy tekintélynek és közszeretetnek örvendett. Volt tanítványainak száma ezrekre rug.

Makkai püspök körutja. Makkai Sándor ref. püspök Hunedoara megyei híveit látogatta meg. A püspök több községbe és városba látogatott el, prédikált, előadásokat tartott, avatásokat végzett és meghallgatta hívei panaszát. A hívek mindenütt szeretettel fogadták püspöküket.

Szerencsétlenség történt a Seini-i kőbányában. A Seini-i kőbányában dinamittal robbantottak. Az egyik robbantás alkalmával több mázsás szikladarab zuhant Vultur László munkásra. A nagy kődarab a szerencsétlen munkást megölte.

Ha sikert akar elérni,

hirdessen a

„MAGYAR NÉP”-ben!

Méltóságos asszony a múlt megölt. Pompás képekkel illusztrált oikket közöl a *Déliab* új száma, egy méltóságos asszonyról, aki üzletet nyitott. A 100 oldalas kitérő színházi képeslap új számában nagyszerű színházi beszámolókat, pletykákat, remek filmrovatot, egyfelvonásos szindarabot, folytatásos regényt és több mint száz képet talál az olvasó.

Megkezdte próbaadásait a Bod-i rádióállomás. A Brasov melletti Bod-i rádió leadóállomás nagyerejű, új gépével megkezdte a próbaadásokat. Sajnos, a próbaadások során bebizonyosodott, hogy a Bod-i állomás a hozzá közel eső hullámon működő állomások vételét nagyon zavarja. A műszaki ellenőrök most igyekeznek a gépezetet megjavítani.

Több helyen át akarja venni a vasút az autóbuszokat. Néhány hónappal ezelőtt közöltük, hogy a vasútigazgatóság az autóbusz forgalmat saját kezelésbe akarja átvinni. Ugy látszik, egyes vonalakon már sor is kerül erre. Hír szerint Diciosánmartin vidékén néhány vonalat rövidesen a vasút kezelésébe vesznek át.

Elítélték az ésperes gyilkosait. Közöltük lapunkban, hogy Dara községben Surányi plebánost a Halászi házaspár kegyetlenül meggyilkolta. A törvényszék most ítélte el az elvetemült házaspárt. Tíz-tíz évi fegyház büntetést kaptak.

Bródy Miklós lett Románia sakkbajnoka. Most folytak le Varsóban a nemzetközi sakkversenyek. Az eddigi román bajnok szégyenletesen szerepelt, mert nem küzdött lelkiismeretesen. Így elvesztette a bajnoki címet. Románia sakkbajnoka dr. Bródy Miklós lett.

Kérjen mutatványszámot gyermeke számára az

UJ CIMBORA

cimű képes gyermeklapból. Megjelenik havonta háromszor.

Előfizetési díj egész évre 200, félévre 100, negyedévre 50 lei.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Cluj, Str. Baron L. Pop 5.

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Mire tanított a száraz esztendő?

Egész Európában panaszkodnak a gazdák, hogy az általános szárazság ebben az esztendőben nagyon sok kárt okozott. Különösen Közép-Európa sík területein valósággal végzetes mértékben oltította a szárazság. Magyarország gazdái a legnagyobb nehézségek előtt állanak, mert takarmánynövényeik nem teremtek kellő mennyiségben és a kapások közül a kukorica csaknem semmi termést sem adott. Európa nyugati és keleti felében, így tehát nálunk is, valamivel kedvezőbb volt az időjárás, mert több eső esett a tavasz és a nyár folyamán, mint nyugaton. Különösen magasabban fekvő vidékeken, főképpen a Székelyföldön csak azok a gazdák érezték meg komolyan a szárazság hátrányait, akik nem gazdálkodtak okszerűen.

A gazdák, akik a gazdálkodás szabályainak betartásával végezték munkáikat, alig érezték meg a száraz időjárás hátrányait. Mire alapítjuk ezt a megállapításunkat? Alkalmunk volt Erdély több vidékét bejárni, megnéztük kiszáradt és birtokosok birtokain a vetések állását és ellenőriztük több helyen a termés eredményeket. Arra a megállapításra jutottunk, hogy a szárazságot legkevésbé azok a gazdák érezték meg, akik okszerűen művelik a talajt. Ott sem okozott a szárazság túlságosan nagy károkat, ahol a termőföld jó erőben volt. Különösen, ha ehhez megfelelő talajmunka járult, sem a kapás, sem a takarmánynövények terméseredménye nem mutatott visszaesést a rendes évek terméseredményével szemben. Sőt azt is megállapíthattuk, hogy a szőlő- és gyümölcsstermelő hasznát látta annak, ha megfelelő, jó talajmunkában részesítette növényeit.

Most folyik mindenfelé a kukorica betakarítása. Azok a gazdák, akik őszi szántásba vetették tavasszal a kukoricát, már a nyár folyamán megállapíthatták, hogy vetésük a szárazság miatt nem szenved annyira, mint azoknak a gazdáknak a vetése, akik tavasszal szántottak kukorica alá. A kukorica fejlődésének későbbi szakaszaiban még inkább bebizonyosodott, hogy az őszi szántásnak elvitathatatlan előnyei van-

nak. Az őszi szántásba vetett kukorica növények, ha sok helyen kicsik is maradtak, hatalmas csöveket érleltek és a csöveken kitünően egészséges és nagy szemek vannak. Az olyan gazdáknál, ahol a kukorica alá csak tavasszal szántottak, nemcsak a kukoricánövények maradtak aprók, hanem a csövek is kicsinyek lettek, sőt a legtöbb növényen nincs kötés. Még arra is láttunk eseteket, hogy a tavaszi szántásba jó korán elvetett kukorica szép szárat és dus levélzetet nevelt, azonban kötés vagy nincs a növényen, vagy pedig nagyon kicsi csövet érlelt, amelyik azonkívül nincs is teljesen benőve szemmel.

Ugyanezt állapíthatjuk meg a gyümölcsösökben, ahol a talajt kapálták, vagy legalább a fák tányérait alaposan felásták, a gyümölcsfák nem érezték meg a szárazság hátrányait. A szőlőkben, ahol tisztességes talajmunkát, mély kapálást, esetleg forgatásszerű ásást végeztek, a fürtök és bogyók gyönyörűen kifejlődtek.

Ezt a dolgot megérthetjük és egészen világosan fog állni előttünk a jó talajmunka kiváló előnye, ha a következőket figyelembe vesszük. Kalászos növényeinknek, hogy egy kiló száraz anyagot elő tudjanak állítani, 600 liter vizet kell felszívniuk a talajból. A kapás növények egy kiló száraz anyag előállítására 500 liter vizet párologtatnák el. Látjuk ezekből, hogy óriási mennyiségű vízre van a növénynek szüksége, hogy testét fölépítse és termést hozzon. A növényi gyökerek ezért igyekeznek is minél jobban kihasználni a talajban levő nedvességet.

Szőlőoltvány

valamint amerikai vadveszzők 1 és 2 évesek duggyökérzetű erős példányok pótlásra és utjtelepítésre legolcsóbb árban beszerezhetők

KLEIN ERNŐ

szőlőoltványtelep. DIOSIG, jud. Bihar

Árjegyzéket kívánatra díjmentesen küldök.
Őszi ültetéssel biztos sikert ér el!

Rheuma, köszvény és ülőidegzsába

legjobban bevált gyógyszere a Toga-tabletta.

Kiválasztja a húgysavat. Még elhanyagolt esetekben is gyógyító hatású! Használja teljes bizalommal! Minden gyógyszer-tárban és drogériában.

Lei 52.— és Lei 130.— Svájci készítmény!

Még a sekélyen gyökerező rozsnövény is egy méter mélységig le tud hatolni a talajba és onnan is tud vizet szívni. A víz tehát bár nem közvetlen növényi tápanyag, a növényekre nézve teljességgel nélkülözhetetlen.

Lássuk milyen nagy a talaj vizeitartalma nedves és száraz esztendőben?

A tudományos vizsgálatok szerint száraz időjárás esetén a talaj 20 centiméter mélységben 24—30 százalék vizet tartalmaz. Száraz esztendőben legfeljebb 12—15 százalék vizeitartalom van a talajban. Mit jelent ez? Jelenti, hogy a termőtalaj 20 centiméter vastag felső rétegben katasztrális holdankint nedves esztendőben 180 köbméter, száraz esztendőben pedig legfeljebb 90 köbméter víz van. Ezek a számok arra intenek, hogy már most ősszel tegyünk meg mindent a talajban levő víz megőrzésére és szaporítására.

Erre nézve, amint a Magyar Népből nagyon sokszor kifejtettük, kitünő mód áll rendelkezésünkre, az őszi szántás útján. Az ősszel felszántott termőtalaj nem párologtat el annyi vizet, mintha szántatlanul marad. Az őszi és téli eső és hó a megszántott talajban megmarad, a szántatlan talajról azonban az esővíz és a hólélefut, ha pedig be is issza a talaj a lehullott vizet, az hamarosan elpárolog, mert a talaj felső rétege össze van tömődve, a talaj hajszálcövecskéin keresztül a víz a talaj felszínére áramlik és ott elpárolog.

Miért adtuk elő ezeket? Azért, mert most a szárazság miatt vetni úgy sem igen tudnak a gazdák. Ez ne legyen ok arra, hogy ne szántsanak. Igenis, fogjanak neki és végezzék el a tavaszi kalászosok és kapások alá most a szántást. Az nem baj, ha a szántás nem lesz éppen kifogástalan. Télen át ugyanis jól megérik a föld és tavasszal kitünő magházat fog szolgáltatni. Ezért tehát minden gazda használja ki a szép őszi napokat és ahelyett, hogy fejt bűnát eresztene, mert nem tud vetni, igyekezzék minél több őszi szántást végezni. Most már csak ez az egyetlen mód áll a gazdák rendelkezésére, hogy az ideai száraz esztendő későbbi hátrányait kiküszöböljék. Ha az idén kárt szenvedtek, igyekezzenek a jövő esztendőt úgy megalapozni, hogy a szárazság által okozott károk a legkisebbre csökkenjenek.

Dr. Szász Ferenc.

Központi tejszövetkezeti telep Tg-Mureşen. Az erdélyi tejszövetkezetek élete egy jelentős forduló ponthoz jutott, amely forduló pont nemcsak a tejtermelő gazdaközöniséget érdekli, hanem nagymértékben érdekli az a fogyasztó közöniséget és a termelő és fogyasztó között álló kereskedelmet.

Köztudomású, hogy eddig is a legjobb vajat a modern gépekkel jól felszerelt tejszövetkezetek állították elő. A vajtermelés együttes közös értékesítése alkalmával ennek dacára is voltak nehézségek a különböző szövetkezetektől beérkező vajak ízének, szagának, szín-

nek, eltarthatásának és márkázásának tekintetében. Ezeket a nehézségeket óhajtották kiküszöbölni a Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetségének kebelében működő Vajszövetkezeti Központ, amikor Târgu-Mureşen egy egészen modern új rendszer szerint létesített központi tejfeldolgozó üzem létesítését határozta el. A nyugati államokban is csak most kezdenek tért hódítani ezek az új gépek, amelyeket a feldolgozandó tej súlya hajtja igen gazdaságosan. Ezek a gépek egy hetekig eltartható, kiváló minőségű, standard vaját állítanak elő a szövetkezetek által

összegyűjtött tejszínből. A vajgyártás ezen módjának előnye, hogy 1. a termelt nagymennyiségű vaj állandóan azonos minőségű; 2. jól eltartható hetekig; 3. ezért nagyobb távolságokra, külföldre is nyugodtan szállítható; 4. legmagasabb igényekkel fellelő nagy cégekkel, csemege üzletekkel minden vesztély és kifogásoktól való féltelen nélkül köthetők szerződésekk; 5. nyugodt, jó üzletmenet biztosítható és a termelők is pontosan juthatnak pénzükhöz; 6. jobb árúért jobb ár érhető el a termelő javára stb. A telep építési és szerelési munkálatai a befejezés előtt állnak.

nak. Az üzem október hó folyamán fog megindulni. Romániának tudomásunk szerint ez az első ilyen modern és tökéletes árut előállító telepe, amelynek működését a szövethozók Clujon székelő központja fogja irányítani. Legjobb vaja lesz ez Romániának és ennek megfelelően bizonyára a jobb kereskedők áldozatok árán is szívesen fognak igényesebb vevőik számára nagyobb tételeket idejében lekötöni.

Az üszög, mint Istenesapás már a bibliai időben is ismeretes. A nép Isten büntetésének vette a buza üszögbetegségét, épp úgy, mint a hagymázt, saskajarást, stb. és buzgó imával fohászokodott az egekhez, hogy e veszedelmet hártsa el feje felől.

A rómaiak már tovább jutottak az imánál, mert egy Plinius nevű tudósuk egyik könyvében már a vetőmagnak borban, vizeletben, vagy vízben való megfűrésztését javasolja az üszög ellen.

Rézgálicot a 18-ik században kezdenek használni az üszög ellen s ennek használata egyfolytában tart egészen 1897-ig.

Ekkor kezdenek a nyugati államok tudósai ráeszmélni, hogy a rézgálicos eljárásnak a gazdát súlyosan károsító hátrányai vannak.

Olyanok is akadnak, akik tényekkel bizonyítják, hogy a föld nedvesség és erős savtartalma leáztatja a vetőmag felületére behatolt gálicot, miáltal a mindig jelenlevő üszöggomba csirák ismét életrekelnek s tovább fertőznek.

Néhány év elmúltával tovább mentek s azt is megállapították, hogy hiába a gálicos csáva, ha a zsákok, szárítóhelyek, de maga a talaj is, amibe a csává-

KI NE ADNA IGAZAT ABBAN,
hogy érdemes, sőt szükséges a vetőmagvakat

PORZOL-lal

pácolni,

mikor a porzolás gyors és egyszerű, azonkívül biztos:

1. az üszögmentesség,
2. holdanként 10—15 kg. vetőmagmegtakarítás,
3. egy mázsa terméstöbblet.

A „MAGYAR NÉP” szerkesztősége hárkinek tanácsot ad a az olcsó beszerzésre!

zott vetőmagvakat elvetjük, üszöggel van megfertőzve. Ilyenkor a vetőmag utánfertőzés áldozatául esik, ami végeredményben egyet jelent azzal, mintha egyáltalában nem csáváztunk volna.

Amint az újfajta kicséplési eljárások, cséplőgépek divatba jöttek, kezdték a tudósok s gazdák is észrevenni, hogy a vetések feltűnően ritkák. Csakhamar kutatás után jöttek rá arra, hogy ennek oka a gépek dobja és a gálic hatása. Hamarosan megállapították, hogy a cséplődob a szemeket megsérti, azokon hajszáltrepedéseket okoz, melyekbe, ha a gálic a csávázásnál behatol, azok csiraképességét megöli.

Amig ezt nem tudták, addig a szemek elpusztulása miatt ritka volt a vetés, de mikor erre rájöttek, megpótolták a vetőmagmennyiséget és a vetések sűrűbbek lettek. Ez a megpótlás megint gondolkodóba ejtette a tudósokat s rájöttek, hogy ez a vetőmag-pótlás végeredményben tiszta veszteség a gazdának, de

épp úgy a gazdák összességének, az államnak is és kiszámították, hogy száz és százezer kg. vetőmag megy így évenként veszendőberary Cluj

Az 1910-es években többször volt olyan szárazság, mint pl. ebben az évben s megállapították, hogy a kiszáradt talajba elvetett mag, miután nem kapja meg a csirázáshoz szükséges nedvességet, melyet a nedves gálicos csávázás alatt megszokott, — a földben elpusztul.

Ez már tényleg olyan veszedelem volt, ami végképp a száraz pácolás híveinek javára döntött és azóta a tudományos intézetek és gazdák százezrei is belátták, hogy a száraz pácolás Porzol-lal nemcsak, hogy minden kockázatot kizár s üszögmentességet biztosít, de nagy hasznot is jelent vetőmagmegtakarításban, terméstöbbletben és a pácolási eljárás egyszerűsítésében.

A Magyar Nép”-et terjeszteni magyar kötelesség!

Ujból szabályozták az erdő-kitermeléseket. A földművelésügyi miniszter új rendeletet bocsátott ki az erdők kihasználására vonatkozólag. Ennek a rendeletnek a kibocsátására azért volt szükség, mert az utóbbi időben nagy mértékben indult meg az erdők kiirtása. Minthogy az erdők kiirtása rendkívül hátrányos hatással van az éghajlatra, a talaj felületére, az árvizek keletkezésére, ezért a kormány mindent meg fog tenni, hogy az új erdőkitermelési törvény szabályait az erdőtulajdonosok tartásukba. Az új törvény arra kötelezi a városokat és a községeket, hogy tartsanak fenn csemelekereteket és a csemetekertekben neveljék olyan erdei fák csemetéit, amelyek azon a vidéken a legjobban nőnek. A rendeletnek egyik legfontosabb része az erdők levágását, újból való fásítását és általában az erdők kezelését tárgyalja.

Megjelent a „Kertgazdaság” új száma. Gazdag tartalommal lépett az olvasóközönség elé a dr. Wass András és B. Adorján Jenő által szerkesztett kertészeti folyóirat. A 36 oldalas lapnak minden egyes cikke, gyakorlati utbaigazításokat tár az olvasó elé. A szakavatottsággal szerkesztett lapnak uttörése kétségtelenül hézagpótló, amit a lap hírei, szerkesztői üzenetei, adás-vétel rovata igazolnak a legjobban. Kérjen mutatványszámot a Kertgazdaság kiadóhivatalától, Cluj, Str. Văcărescu 3/a.

Gyümölcsfák, cserjék, díszbokrok közös beszerzése. Az Erdélyi Gazdasági Egylet az idén is közösen óhajtja beszerezni kedvezményes ár és fuvardíj mellett a gazdák részére szükséges gyümölcsfacsemetéket. Megrendeléseket elfogad az E. G. E. titkári hivatala Cluj, Str. Andrei Mureșan 10.

Tenyészállatvásár volt Târgu-Sacuiesc-en. A Târgu-Sacuiesc-i járási állatorvos október 13-án tenyészállatvásárt rendezett a városban. A vásáron a gazdák nemcsak apaállatokat, hanem mindenféle tenyészállatot állítottak ki.

Borban fizet Románia Angliának. Érdekes terv merült fel az angol hitelezők igényeinek kielégítésére. A terv szerint Románia az angliai követelések ellenértékeképpen bort küldene Angliába. Hyen módon a pénzügyi műveletet könnyebben lehetne lebonyolítani, mint bankszerű uton át.

Fehérnemű szabászati és varrótanfolyamot rendez az Erdélyi Gazdasági Egylet Clujon október hó 14-étől november hó 30-ig. A tanfolyamon az összes férfi és női fehérnemű, ágynemű, babakelengye stb. szabását és varrását tanítják. A tanfolyamot özv. Deésyné Tömösvári Mariska volt női ipariskolai tanárnő vezeti. A tanfolyamon részt vehetnek a falusi és városi asszonyok és leányok. A tanfolyam célja, hogy rövid idő alatt minimális díj ellenében a háziasszo-

nyok és leányok saját és családjuk szükségletét ki tudják szabni és meg tudják varrni, akik pedig életpályának választják a fehérnemű készítését, annak alapvető munkálatait jó vezetés alatt helyesen tanulják meg. A tanfolyam részvételi díja egész időre 800 lej. Jelentkezéseket elfogad az E. G. E. titkári hivatala, Cluj, Str. Andrei Mureșan 10. sz., naponta d. e. 9—2-ig.

Hogyan alakult a lóheremag ára?

Idén nagyon kevés lóheremag termelt, az ára azonban mégis nagyon alacsony. Általában 2700 lej körül fizetik a lóheremag mázsáját. A lucerna magért 2300 lejt adnak 100 kilónként.

Esik az értékpapír ára.

Az olasz-abesszin háború miatt az értéktőzsdén a részvények és állampapírok ára megolcsult. Különösen a külföldön érezhető erősen a háború hatása. Bucuresti-ben is erősen jelentkezik az értékpapírok árjánál az olesulás hatása.

Rosszul sikerült a Mercurea-Ciuc-i vásár. A Szent-Mihály napi őszi vásár szomorú csalódásokat hozott a gazdáknak. A gazdák alig tudták állataikat értékesíteni, mert a nagy takarmány hiánya miatt senki sem vásárolt állatot. Minthogy a három napig tartó állatvásár gyengén sikerült, a kirakóvásár sem volt forgalmas. Érdekes, hogy az iparosok meglehetősen ragaszkodtak a magas árakhoz és ezért a falusi nép alig tudott vásárolni.

Szőlőbirtokosok!

HAJDU ISTVÁN

177.839—1935 szám alatt engedélyezettelt Cím:

Mielőtt szőlőoltványokat rendelnének, kérjük ki bizalommal

szőlőtelepének ez évi árlapját, mely miniszterileg folyó évben

HAJDU szőlőtelep, Dlosig, jud. Bihor.

Nincsenek vasuti kocsik! A gabona- és gyümölcs-szállítások lebonyolítása a legnagyobb nehézséggel történik, mert a román vasut igazgatóságának nem állnak megfelelő számú vasuti kocsik rendelkezésére. Érzik ezt a nehézséget a fakereskedők is, mert a fakészleteket csak a legnagyobb nehézséggel tudják az állomásokról elszállítani. A vasut igazgatósága egy vezérfelügyelőt bízott meg, hogy a kérdést tanulmányozza és tegyen javaslatot a megoldásra vonatkozólag.

Veszik az ezüstöt! Valószínűleg a háborus hírekkel áll kapcsolatban, hogy az ezüst ára emelkedőben van. Az utóbbi napokban nagy kereslet nyilvánult meg az ezüst iránt. Hihetőleg az ezüst árának emelkedése azzal áll kapcsolatban, hogy a háborus hírek következtében minden állam igyekszik pénzének ércfedezetet biztosítani.

Drágul a tűzifa Gyergyóban. Gheorgheni környékén újabb nagyarányú kőkitermelés kezdődött. Azok a falvak, amelyek eddig tűzifával foglalkoztak, az idén teljesen elhanyagolták ezt a jóval jövedelmezőbb kőkitermelésért. Ilyenformán az a különös helyzet állott elő a faházájának nevezett Gyergyóban, hogy a lakosság nagyon nehezen tud megfelelő tűzifához jutni, mert azt drágán kell megfizetnie.

Röntgenrazzia a régi Titánok birodalmában. Ez a címe annak a rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikknek, amely *Tolnai Világlapja* új számában jelent meg. A legkiválóbb magyar írók novelláin kívül sok pompás cikket, nagyszerű folytatásos regényt és közel száz képet talál az olvasó.

Művelődési mozgalmak.

MAGYAR SZÜRETI MULATSÁG VOLT BUCUREȘTI-BEN. A București-i magyar evangélikus egyház jól sikerült szüreti mulatságot rendezett. A nemrégiben alakult egyház mulatságán több százan vettek részt.

KATHOLIKUS EGYHAZI ZÁSZLÓSZENTELES VOLT CAREI-BAN. A Carei-i római katolikus egyházi énekkar nagyszabású zászlószentelési ünnepséget rendezett. Az ünnepségen résztvett dr. *Fiedler István* megyéspüspök, aki az ünnepi litániát tartotta. A diszközgyűlésen dr. *Incze János* Ödön gyönyörű beszédben méltatta a magyar ének jelentőségét és azt a hatást, amit a magyar nemzeti öntudatra kifejt. A diszközgyűlés után disztrakoma és este diszhangverseny volt. Az ünnepséget jól sikerült táncmulatság zárta be.

Időutazás

Mit kell tudni az inasok alkalmazásáról?

A munkaügyi minisztérium az inspektorátusok útján rendelkezést bocsátott ki a kereskedelmi tanulók és kiszolgáló személyzet alkalmaztatására vonatkozólag.

A rendelet szerint 18 éven aluli kereskedő tanulót és kiszolgálót nem szabad alkalmazni. A munkaügyi törvény értelmében a kereskedő köteles a tanuló szülei-vel vagy gyámjával írásbeli szerződést kötni azon a napon, amikor a tanuló munkába lépnek. A szerződéseket három példányban a munkakamarához kell benyújtani. A kérvényhez, amellyel a szerződéseket a munkakamarához előterjeszti a kereskedő, mellékelni kell a tanuló születési, állampolgársági és iskolai bizonyítványát. Ezen kívül mellékelni kell a betegsegélyző orvosának a bizonyítványát, hogy a tanuló nem szenved semmiféle fertőző vagy szervi betegségben. Ez a bizonyítvány abban az esetben feltétlenül szükséges, ha a tanuló 18 éven aluli.

Ezeknek a rendeleteknek a szigorú betartása minden kereskedőnek érdeke, mert súlyos büntetést szabnak ki azokra, akik ezeket a rendelkezéseket nem tartják be.

A „Magyar Nép“-et terjeszteni magyar kötelesség!

Erdély legjobb mezőgazdasági és közgazdasági szaklapja a

MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE

Muladványszámot ingyen küld a
kiadóhivatal: Cluj-Str. Baron L. Pop
5. szám.

Előfizetési díja egész évre csak 80 lei.

AZ ÉLETBŐL AZ ÉLETNEK

Könyvek, jó könyvek.

Nem régen levelet kaptam egy tanár barátomtól, aki a nyár folyamán a regátban élő magyarokkal találkozott. Ő írta nekem, hogy megkérdezte egyik-másik ott lakó testvérünktől, hogy mit kívánnak az otthon élőkötől, az egyetemes magyarság egyházaitól, intézményeitől? Azt felelték ezek a regáti magyarok: Mondja meg otthon, hogy küldjenek könyveket, minél több jó könyvet küldjenek számunkra. Érdemes elgondolkozni e kívánság felett. Valóban úgy van, hogy idegen környezetben, árva magányosságban érzi leginkább az ember, hogy milyen megbecsülhetetlen drága kincs egy könyv, egy jó könyv, a biblia, az énekeskönyv, és más jó könyv, amelyből nemes, bölcs emberek meleg szava jut el hozzánk.

A könyvekről, a jó könyvek értékéről írta valaki ezeket a szép sorokat: „A Könyvek a mi mestereink: bot, kemény szavak és harag nélkül tanítanak, mintha egy yelünk érző testi-lelki jó barát szólalna meg a lapokról, a néma betűkből... Ha közeledem hozzájuk, nem alszanak, kérdezem őket és felelnek, ha félre értem őket, nem duzzognak. Ha tudatlan vagy, nem nevetnek ki. Szolgálatuk viszonzásául nem kívánnak egyebet, mint valami kis, szerény zugot, hajlékot visszavonultságának csendjében. Azért mindenkinek, aki magát az igazság és boldogság és bölcsesség keresőjének tartja, szükségképpen szeretnie kell a könyveket.“ Valóban a könyvek, a jó könyvek, a mi kiünő, nagyon kedves barátaink, bennünk nem lehet és nem fogunk soha sem csalódnai. Igaza volt Gárdonyinak, a jeles magyar írónak, amikor egyszer eképpen nyilatkozott a könyvekről: „Oh mi csoda nagy dolog, hogy a világ száz legokosabb, legszellemesebb, legkedvesebb emberét beültethetem a szobámba s nem foglalnak el nagyobb helyet, mint egy vadászpuska hossza.“

Gárdonyi e nyilatkozatához szeretnők odaütni azt, amit a könyvekről még mondani óhajtunk. Azt mondja Gárdonyi, hogy a világ száz legokosabb, legkedvesebb, legszellemesebb emberét beültethetem a szobámba... Igen, okos ember megválogathatja a vendégeket, akiket be-

ültet a szobájába. Rendetlen, piszkos embert senki se szívesen hív be és ültet le a házába. Mindenki vigyáz arra, hogy rosszhírű emberek ne nagyon legyenek bejáratosak ő hozzá. Amilyen emberek otthonosak egy házban, olyan az itélet arról a házról. Így vagyunk a könyvekkel is. Meg kell válogatnunk, hogy milyen könyveket fogadunk be házunkba. Megtehetjük azt is, amit Gárdonyi mond, hogy a világ száz legokosabb, legkedvesebb, legszellemesebb emberét ültetjük be könyves házunkba, de ha nem vigyázunk és nem válogatjuk meg vendégeinket, akkor bizony nagyon sok selejtes, haszontalan könyv kerülhet be, mint gonosz vendég a házunkba és egy-egy rossz könyvnek ártó szelleme megmérgezhethi gyermekeink gondolkozását, sőt saját magunkat is kétségebe és tévedésekbe sodorhat. Szükség van azért arra, hogy a könyvek megválogatásában léppen olyan óvatosak legyünk, mint barátaink megválasztásában. Madarat tolláról, ezt a közmondást így is lehet módosítani: Embert a könyveiről ismerni meg leg hamarább. Bemegyek egy házba és ott az első szobában ott látom a kedvesen leterített asztalon a szentírást, látom a fal mellett a könyvszékerenyt, benne diszes kötésben Petőfi, Arany, költeményeit, már tudom, hogy ebben a házban milyen értéke és milyen tisztessége van e két szónak: vallás és nemzet.

Boldog ember az, aki jó könyveket tud szerezni és szeret jó könyveket olvasni. És akik nem olvasnak? Akik, mint mondják, nem rendelkeznek megfelelő türelemmel ahhoz, hogy olvassanak? Azokat csak sajnálni tudjuk, mint a tudatlan földmivest, akinek ásója nyomán ezreket érő, drága kő fordul ki a földből és elhajítja, mert nem tudja milyen kincset tart a kezében, ilyen szánalomra méltó az az ember is, aki közömbösen halad el a könyvek, a jó könyvek mellett. Sok embernek egész élete más irányt kapott volna, ha idejében kezébe vett volna és elolvasott volna egy-egy jó könyvet. Ne sajnáljuk tehát soha sem azt a pénzt, amit jó könyvekre költünk.

Művelődés

SZELEK SZÁRNYÁN.

Szelek szárnyán rózsaszirmok röpkednek,
Harcos bakát bajtársai temetnek.
Hősiesen vérzett el a csatában,
Pihenjen ő rózsabokor árnyában.

Rózsabokor hullasd reá szirmaid,
Dalos madár dalold kedves dalait.
Susogó szél sugjad neki nevében,
Hogy az boldog, ki nem maradt életben.

Szelek szárnyán barna felhők szállanak,
Búcsúzásnál könnyeikkel áztatnak.
Süvölt a szél, lehajlik a rózsatő,
— Harcos baka, áldjon meg a teremtő.

KISS JÁNOS, világtalan rokkant.
(Tollha mondva.)

Az unoka.

1813 őszen csenevész, vézna gyerek állított be a budai gimnáziumba, mikor az iskolai esztendő megkezdődött. Az első osztály első padjába ült, mintha azt a helyet éppen egyesegyedül neki tartogatták volna. Azt a gyereket Eötvös József bárónak hívták. Amikor a budai gimnázium első osztályának első padjába először beült, tanulóitársai felugráltak és félrehúzódtak mellőle. Senki sem akart vele egy padba ülni. A kis Eötvös József báró sértődötten meg is kérdezte:

— Miért nem ültök mellém? Miért nem ültök ide, ahol eddig ültetek?

Bátorképű, villogó szemű gyerek állott elébe, szemtől szembe. Piros volt az arca a haragtól, amikor megfelelt:

— Hazaáruló unokájával nem ülünk ugyan egy padba!

A kis Eötvös József báró arcát előntötte a vér. Hogyan? Az ő jószágos, öreg nagyapja — hazaáruló volna? Kis szíve reszketett a szégyenből. Alig várta, hogy hazaérjen; nevelőjéhez sietett. Meg-megcsuklott, néha zokogott, mialatt elmondta neki, ami vele az iskolában történt.

— Ugy-e nem igaz? Az én nagyapám nem

Csak rövid ideig!
**Rendkívüli
kedvezmény**
olvasóink részére

MAGYAR NEMZET TÖRTÉNETE

IRTA:
Dr. GÖRÖG FERENC

II. kiadás.

Minerva Irodalmi és Nyomdai Műintézet R. T. kiadása, 1935.

416 oldal, 160 képpel

Lei 80.— helyett
csak Lei 40.—

Részletes ismertetés 803. oldalon.

lehet hazaárulól! Azok a gyerekek hazudtak! Ugy-e, hazudtak?

De nevelője, Pruzsinszky József, csak hiallgatott. A kis báró pedig türelmetlenül leste szavát. Ugy-e, nem igaz? Végre is felelnie kellett a nevelőnek. Pruzsinszky József himezés-hámozás nélkül meg is felelt:

— De bizony, igaz! Hazaáruló a nagyapád! Sőt az édesapád is hazaárulól! És bizonyosan te is az leszel. Hiszen még magyarul sem tudsz jól beszélni!

Aztán megmagyarázta Eötvös Józsefnek, hogy miért hazaáruló az apja is, a nagyapja is. Mind a kettőt Eötvös Ignác bárónak hívták. Mind a kettő hatalmas nagy ur. Magyar ur. Még sem állnak sohasem a magyarság pártjára, hanem mindig a bécsiek szolgahadához.

Kegyetlen felelet volt, épp olyan, mint a keserű orvosság, de épp úgy használt. A kis báró napokig szomorúan és szóllanul járt-kelt, mitévő legyen. Nemsokára aztán nekifeküdt a tanulásnak. Ne mondhassa azt senki se, hogy Eötvös József báró magyarul sem tud! Egyik reggelen jó kedvvel nyitott be az iskolába. Tanulótársai már régóta rá se néztek. De most ő állott a fiuk elébe. Most az ő szeme villogott. Nem a haragtól, hanem a lelkesedéstől.

— Fiuk! — szólt hozzájuk komolyan. — Esküszöm nektek, hogy egész életemet az édes, az imádott magyar fajtám boldogulásának szenteltem! Érette küzdök, dolgozom, harcolok, amíg csak élek!

Bezzeg mindjárt köréje sereglettek! Nem hántották már. Sőt vállukra emelték, úgy hordozták körül a tanteremben.

— Éljen! Éljen! Éljen!

Eötvös József meg is tartotta fogadását. Nevelője, Pruzsinszky József, mindent megtett, hogy magyarrá nevelje. Mikor Eötvös a tanulmányait elvégezte, Deák Ferenc és Kölcsey Ferenc társaságába került s a tudós Szalay Lászlóval kötött barátságot. Nagynevű vezéreinek egyike azt a tanácsot adta neki, hogy rendes életet éljen: nyolc órát fordítson álomra, nyolcat munkára, nyolcat mulatságra.

Eötvös József azt mondta a bölcs tanácsra:

— Ugy teszek. Nyolc órát alszom. Aztán nyolc órát dolgozom munkából, nyolcat mulatságból.

Nem hiába tanult, nem hiába dolgozott. Mikor 1848-ban az első független felelős magyar minisztériumot kinevezték, már oly nagy volt jellemének és tanultságának híre, hogy vallás- és közoktatásügyi miniszterré őt nevezte ki a király.

De bekövetkezett a véres szabadságharc. Majd családi szerencsétlenség folytán elvesztette Eötvös minden vagyonát. A dúsgazdag magyar főúr szegénységre jutott. Azelőtt kastélyban lakott, most hónapos szobába szorult. De eszébe jutott édesapja egykori intelme:

— Fiam, aki dolgozni akar, az dolgozhat a gyuródeszkán is!

Eötvös József olyan fáradhatatlanul tanult, dolgozott a hónapos szobában is, mintha még akkor is eresii nagyuri kastélya fényes termében lakott volna. Egymás után írta remeknél remekebb műveit. Mikor az alkotmányt 1867-ben helyreállították, megint ő lett a közoktatásügyi miniszter. Nemcsak nagy ésszel, de nagy szívvel is dolgozott mindig. Egyszer valami szegény özvegyasszony nyugdíjáról volt szó, akinek a törvény értelmében 18 forint havi nyugdíj járt volna. Eötvös József az utalványból kihuzta a 18-at és 30-at írt a helyébe. Mikor figyelmeztették rá, hogy az sok, Eötvös szeliden elmosolyodott: azt hiszem, a jó Isten nem fogja soknak találni.

Máskor meg egy 50 esztendő ember fordult hozzá. Elmondta, mi mindent tanult, mi mindenhez ért. Aztán tanácsot kért a miniszter-től: mondja meg, hogy mi legyen? Milyen állást keressen?

Eötvös József nyájasan felelt neki.

— Kedves barátom, ön, amiat elmondta, annyi mindent tanult, annyi mindenhez ért! És ötven éves korára még mégse tudja, hogy mi legyen? Akkor ne csodálja, hogyha én, aki keveset tudok és kevés dologhoz értek, még kevésbé tudhatom.

Bölcs, nagy és jó magyar volt írásaiban, tetteiben és szavaiban. Azt tartotta, hogy aki embertársain uralkodni akar, az legelsősorban magamagán uralkodjék. Ő így cselekedett. Ezért uralkodott szellemének fényével és szívének jóságával kortársain s uralkodik ma is rajtunk, akik műveiből okulunk s szobrát hálásan megkoszoruzzuk. A „hazaáruló“ unokájából a hazaszeretet dicső apostola lett. *Lőrinczy György.*

Minden magyar ember jegyezze jól meg,
hogy a magyar egyházak biztosító intézete a,

„MINERVA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG”

tehát magyar köteletség biztosítását ide átaln

Állatok és ember

A rádió haszna a legelőn.

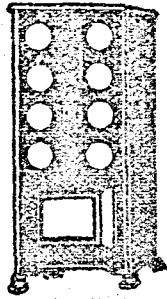
Amerikai gazdák érdekes tapasztalatot tettek a legelőkön felállított rádió készülékekkel kapcsolatban. A gazdák megállapították, hogy a pásztorok munkája sokkal könnyebb, ha a legelőn a rádió szól. Az állatok nem távolodnak el messze a rádiókészüléktől. Ez az érdekes megállapítás különben érthető, mert hiszen nálunk a kolomp szava tartja össze a nyájban levő állatokat.

Fehér fecske.

A kievi természettudományi múzeumba fehér fecske került. A fehér fecskét érdekes körülmények között találták. Egy ragadozó madár fogta el és a ragadozó madarat úgy lötték le, hogy karmai közt volt a fecske. Az állatok között elég gyakran fordulnak elő fehér példányok. Ezek azonban rendesen nem hosszú életűek, mert ellenségeik hamar rájuk találnak és elpusztítják.

Mozgalom a tojás ellen.

Japánban különös áramlat indult meg. Az orvosok mindent elkövetnek, hogy a tojás fogyasztását megakadályozzák. Hirdetik, hogy a tojás nehezen emészthető és számtalan betegség csíráját hordja magában. A tojásellenes mozgalom olyan nagy méreteket öltött, hogy a piacon a tojás ára lényegesen megolcsult. Az érdekes mozgalomnak különben nincsen semmi komolyabb alapja. Hiszen a tudományos kutatások során megállapították, hogy a tyuktojás emészthetőség tekintetében egyike a legjobb ételnek. Nagyon tápláló és hár igaz, hogy fertőző csi-

Sok tízezer megegyezően vevő bizonyítja hogy s

„ZEPHIR“

kályha az összes kályhák között a legjobb

10 kilogramm fűvel egy szobát 24 órán át

Gyártja:

Szántó D. és Fia, Oradea

Képviselő: BARZEL vaskereskedés Cluj, Piaja Mihail Viteazului No. 15
Kapható mindenütt! — Kérjen díjtalan árjegyzéket!

rak lehetnek a tojásban, de nyersen nem igen szokták a tojást enni. Valószínűleg azzal áll összefüggésben Japán tojásellenes mozgalma, hogy a japánok hadat üzentek a sok európai szokásnak és így a tojásévének is.

Igaza van.

A községi bíróság látja, hogy egy ember a legnagyobb dologidőben kényelmesen hever a földön. Szigorúan rászól:

— Nem szégyenled magad, már megint munka nélkül lebzsz, amikor a falu apraja-nagyja dolgozik. Azt sem érdemled meg, hogy a nap süssön rád.

— Tudom én azt nagyon jól, bíróság uram. Azért fekiüdtem az árnyékba.

Igen tisztelt Uraim! Kötelességemnek tartom, Önöknek az Önök által gyártott Togalkészítményért köszönetemet nyilvánítani. Miután bizalmamat minden gyógyszer iránt elvesztettem, *Togal*-al végeztem az utolsó kísérletet, hogy reumatikus tagfájdalmaimtól megszabaduljak. Ma minden szenvedőnek legmelegebben csak azt tanácsolhatom, hogy csak *Togal*-t használjon, mert ez az egyetlen szer, mely engem megmentett! Hálából a *Togal*-t minden szenvedőnek legjobb meggyőződés szerint fogom ajánlani. Cernauti, 1932. november 17.

Riz Géza.

Tanácsadó

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetnünk kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lej, (orvosi tanácsokért 30 lej), könnyebbség okáért bélyegben, mert ennek költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csakis azon levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lej is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre, amelyek közérdekűek, a választ lapunkban adjuk meg.

L. J. Patkányirtásra kiválóan alkalmas a tengeri hagyma. Patkában vagy droguériában lehet vásárolni, használati utasítást adnak hozzá. Csak megbízható helyről vásároljon, mert van olyan tengeri hagyma is, amelyik hatástalan. A patkányfogók is beválnak, de a rendkívül óvatos és ravasz állatok hamar megtanulják, hogy a patkányfogó veszedelmet jelent rájuk nézve. Nagyon eredményesen irtják a patkányt a patkányfogó kutyák.
D. J. Szives sorait kaptuk és arra a következőket válaszoljuk. Az ön által kért trágázaat

módot *zöld-trágyázásnak* hívják. A zöld trágyázás lényege, hogy pillangós virágú növényeket teljes virágzásuk idején beszántjuk a talajba. Az alászántott növényekben levő tápanyagok, miután a növények elkorhadtak, a talajba jutnak és gazdagítják tápanyagtartalmát. Tudni kell, hogy a pillangós virágú növények, mint a bükköny, csillagfürt, lóhere, lucerna, a talaj tápanyag tartalmát azért növelik, mert apró élőcsirák segítségével a levegőben levő nitrogénium gázt le tudják kötni. A gyökereiken élő élőlények annyi nitrogénium tartalmú anyagot készítenek a levegőből, hogy az alászántás után a talaj nitrogénium tartalma feltétlenül növekszik. A zöld-trágyázás gyakorlati keresztülvitelének sok apró részlete van, ezekre itt nem terjeszkedhetünk ki. Minden jobb növénytermelési könyvben bővebb felvilágosítást találhat.

Szerkesztői üzenetek

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőikért.

A. B. Bucuresti. Sz. I. Jiban. B. M. Dragsina. G. J. Foeni, H. M. Carei. O. J. Dornesti. S. I. Diosig. A. L. Ludus.

Sz. J-né Sighet. A lapot nevére átírtuk s kérjük f. évrre a 150 lej beküldését.

G. Z. Az 50 és 20 lejes ugynevezett „hólabda” játékot a hatóságok betiltották. Különben is minden erkölcsi alapot nélkülöző, teljesen hamis számításon alapuló játék volt, amin csak veszíteni lehetett.

P. Mária. Folyamatosan, kellemesen mesél. Az olvasó érdeklődéssel várja, hogy mi lesz az Emre legénykedésének az értelme. A magyarázat, illetőleg esztanó azonban elmarad s így az elbeszélés beszélgetéssé eszökken. Írásának mégis olyan értékei vannak, hogy további kísérletekre merjük biztatni.

Cs. A. Gondolatok kétségen kívül vannak verseiben, sőt sikerült sorok is. De a verselésnek

ez a lejárt formája nem való az ön egyéniségéhez. A mi lapunk sem használhat ilyen verseket. Próbáljon másokat beküldeni.

N. L. Versei mind formában, mind tartalomban, messzejárnak a költészettől.

J. B. A buzáról szóló elmélkedést helyesebb lett volna prózában megírnia. A gondolat ugyanis jó, de a verselés nem üti meg a mértéket. Próbálja prózába átírni.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: Sch. F. Urziceni 3055 lej, P. F. Ruysbroeck 500 (r. 1936 ápr. 1-ig), Sz. M. Ocna-Dejului 150, A. A. Cuzdriocara 50, R. B. Satulung-Cioran 200, (r. 1933. aug. 1-ig, 1935 dec. 31-ig, még 375 lej fizetendő), Mitresti-ről: Sz. P. 150, L. M. 200, N. J. 150, Jobageni-ről: K. L. 200, Ifj. M. D. 150, L. J. 200, K. L. 100, F. M. J. 200, Mercurea-Niraj-ról: K. I. 300, Eremieni-ről: M. M. 150, N. S. 170, A. Gy. 150, Sz. F. 150, T. A. 100, Magherani-ról: Gy. D. 150, K. A. 150, K. A. 100, T. M. S. 100, Simbriasi-ról: K. A. 188, K. A. 38.50, H. M. 150, S. P. J. 100, L. I. 150, Hodosa-ról: Hangya 150, Ihod-ról: T. I. 150, Vadad-ról: T. J. 100, Caluseri-ről: M. J. 150, B. M. 150, A. A. 320, D. L. 300, P. Zs. 300, K. N. S. 150, N. A. 75, F. I. 300, Iceland-ról: F. G. 300, Leorint-ról: F. J. 185, P. A. 150, Luca-ról: T. S. 150, M. L. 150, K. G. 600, B. L. 150, D. F. 175, K. J. 50, K. F-né 150, Ilieni-ről: B. J. 150, Pinta-ról: E. F. 125, D. K. 150, G. K. 150, Ifj. T. L. 85 lej.

Apróhirdetéseink

Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb hirdetés 50 lej. Allástkeresők részére 29 szóig 40 lej. Előfizetőknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 lej. Az apróhirdetési díj előre fizetendő.

Uri családhoz nevelőnek elmenne ny. főgimnáziumi tanár, vagy bölcsészettanhallgató fia, esetleg teljes ellátásért is. Cím: a kiadóban.

Figyelem! Ki a Mezőségen biztos sikerrel akar oltványokat ültetni, az csak mezőügyi talajban és klimában nevelt gyümölcsoltványt ültet, mely kapható *Benczédi Márton faiskolájában Suatu, posta Mociu, jud. Cluj.*

Mezőgazdaságban, erdőkezelésnél, vagy bizalmi jellegű állást keres volt magyar állami tisztviselő, általános képzettséggel. Esetleg önálló vezetést vállal, vagy bérletet keres. Ajánlatot özv. Szász Pálné címére kérek Deaj, p. Mica, jud. Tarnava Mica.

Okleveles gazdasz nagyobb uradalomban állást keres. Megfelelő bizonyítványokkal rendelkezik s kisebb fizetésért is elmenne. Cím a kiadóban.

Gyakorlott és jó bizonyítványokkal rendelkező gépész-kovács malomhoz is ért. állást keres. Onici János, Târgu-Mures, Str. Nicu Filipescu 62.

Az erdélyi szervezett magyar gazdasági egyesület köz- és mezőgazdasági szaklapja az

ERDÉLYI GAZDA

az Erdélyi Gazdasági Egyesület hivatalos lapja. Szerkesztőség és kiadóhivatal: CLUJ, Strada A. Muresan 10 szám

A lapot az E. G. E. tagjai 60 lej évi tagdíj ellenében tagsági illetmény fejében kapják. Nem tagok részére is az évi előfizetési díj mindössze 80 lej. A lap megjelenik minden hó 1-én.

Lépjön be minden magyar gazda az Erdélyi Gazdasági Egyesület tagjai sorába. Tagsági nyilatkozatot és mutatószámot az E. G. E. díjtalanul küld. úgyszintén gazdakörök alakításához szükséges részletes útmutatót is

Utak a front mögött.

A háboru véres hírei között némi enyhülést keltenek azok a hírek, amelyek az olaszok szerző és rendcsináló munkájáról szólnak. Abesszini roppant nehézségeket okoz a háboruviselőknek. Egyetlen vasútja van, egyéb utjai pedig nem alkalmasak az ágyuk, tankok, lőszeres szerkezetek mozgására. Maguk az abesszinek öszvérek hátán szállítják kezdetleges felszereléseiket. Amint

azt az angol lapok is megírják, az olaszok valószínű csodákat művelnek az utak építésében. Harmincezer emberük csupán a közlekedés útjainak megteremtésével foglalkozik. Kétszáz ember átlag 1 kilométernyi utat készít egy nap alatt, amelyen a frontnak minden szükségletét le lehet bonyolítani. Képünkön az olasz utépitő osztag egy csoportját mutatjuk be.

Tanuld meg!

Hogyan érleljük a fagyok beálltával a paradicsomot?

Most már minden nap attól lehet tartani, hogy derek következnek be. Az éjszakai fagyok különösen a kertészeket érdeklik, mert ilyenkor még sok olyan növény van a kertben, amelyeket értékesíteni lehet. Általános szokás, hogy az első őszi fagyok idején a paradicsomot leszedik és házfedelekre, vagy más alkalmas helyre kitéve érlelik tovább a napon. Ez az érlelési mód nem jó, mert az ilyen módon érlelt paradicsom istelen, és nagyon könnyen romlik. Sokkal helyesebb eljárás, a következő. A kertben levő paradicsom töveket gyökerestől kihúzzuk és a mellékelt képen bemutatott mód szerint ágasra akasztjuk fel. A paradicsom töveket éjszaka, hűtőtől tartunk, szalmával borítjuk be, vagy valami meleg takaróval betakarjuk. Napközben a takarót eltávolítjuk az ilyen módon elhelyezett paradicsom tövekről. Aki így érleli meg ősszel a paradicsomot, csodálkozni fog, hogy milyen kellemes, és jóízű paradicsomhoz jut. Az

ilyen eljárással megérlelt paradicsom semmiben sem különbözik a nyáron megért paradicsomtól.

A kihúzott töveket ágasra akasztjuk és ilyen módon érleljük meg a paradicsomot.

Hogyha bajom akad néha,
Nem megyek én a szomszédba,
Jó tanáccsal, ami kell hát,
A MAGYAR NÉP bőven ellát.

Patkányhalál — emberhalál!

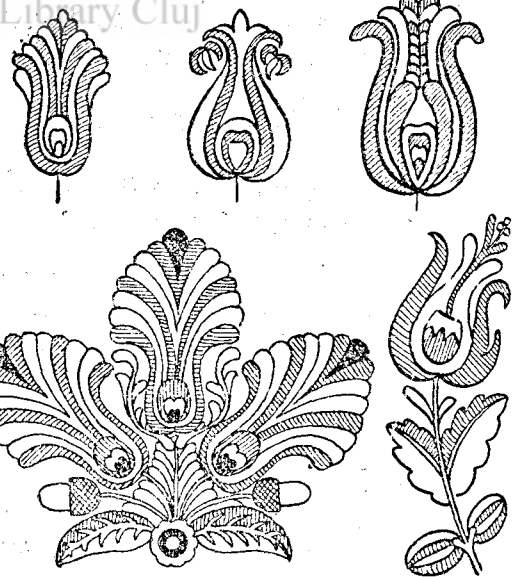
Régi idő óta azt tartják, hogy amikor a patkányok pusztulni kezdenek, az emberek között is járványok lépnek fel. Ez a hiedelem nem babonaságon alapszik, hanem mint a legújabb tudományos vizsgálatok bebizonyították, valóban összefüggés van a patkányokat és az embereket pusztító járványok között. A fekete halál vagy pestis betegség, amelyik most az abesszin hárcsón ezer számra szedi áldozatait, a forró földön élő patkányok között szokott időnként nagy járványok alakjában fellépni. A betegséget az emberre a patkányon élő bolhák viszik át.

Lássuk mi történik már most, ha a patkányok között kitör a járvány? A betegség következtében nagyon sok patkány pusztul el. Az elpusztult patkányokról a bolhák az élő patkányokra költöznek át. Mikor már annyira megritkultak a patkányok, hogy az egyes patkányokon nagyon sok bolha élőszködik, megkezdődik a bol-

hák átvándorlása az emberre. A beteg vagy fertőzött patkányokról az emberre kerülő bolhák megfertőzik az embert a rettenetes betegséggel és így az emberek között is kitör a járvány.

A magyar díszítés alapformái

Pávatollak

Pávatollas díszítések

Uj elemmel gazdagítjuk gyűjteményünket a pávatollal. A legtöbben nem vonnak pávatollalát a tulipán és pávatoll közé, hiszen hatásukban hasonlítanak is egymáshoz, jellemzően azonban, hogy a pávatollnál mindig meg van a belső forma, ami az élő páva farka tollában előfordul.

A pávatollas díszítéseket főleg a szücsök használják szívesen subákon, mejjre valószínűleg azért, mert a színváltoztatásokról rendkívül alkalmas, mint élő mintaképe a páva

Vadász: Na, ma nem volt szerencsém.

Gazda: Dehogy nem. Messziről láttam, amint rádúplázott és mégis elhibázta — a disznómat.